

Kvartálna správa

názov NP: Vytvorenie a overenie systému včasného varovania pred predčasným ukončením školskej dochádzky a adresnej podpory žiakov v systéme poradenstva a prevencie (NP PUŠD)
prijímateľ: Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
ITMS kód: NFP401404A199
finančná alokácia: 7 672 788,20 EUR
dĺžka realizácie projektu (od - do): 51 mesiacov (7/2024 – 9/2028)
monitorované obdobie (od - do): 1.10.2025- 31.12.2025

1. Stav a realizácia NP – 1.10.2025- 31.12.2025

Na úrovni projektu sa naprieč podaktivitami realizovali tieto činnosti:

- 10.- 11.11.2025 Výjazdová porada NP PUŠD, ktorá sa uskutočnila v Bratislave. Výjazdová porada bola zameraná predovšetkým na zdieľanie skúseností z práce na pilotných školách, oboznámenie sa s procesom mapovania rizikových faktorov (rodičia, žiaci) a plánovanie aktivít na prvý polrok 2026.
- Príprava podkladov na žiadosť o zmenu v projekte.
- Priebežné zverejňovanie informácií o projekte prostredníctvom komunikačných kanálov VÚDPaP. Tvorila sa advokačná stratégia projektu.

Podaktivita A1a- Vytvorenie a overenie systému včasného varovania pred PUŠD, príprava na jeho zavedenie na celoštátnej úrovni

Interní a externí experti A1a sa venovali predovšetkým analýze dát z RIS, príprave podkladov pre mapovanie rizikových faktorov na školách a v komunite škôl, čisteniu prepisov, kódovaniu a analýze rozhovorov s riaditeľmi/kami a učiteľmi/ kami škôl a s mladými ľuďmi a ich rodinami.

Analytika:

- Stanovenie minimálnych veľkostí vzoriek pre dotazníkové zberové nástroje- Pre jednotlivé pilotné školy bola realizovaná metodika výpočtu minimálneho počtu respondentov potrebných pre získanie štatisticky spoľahlivých odhadov pri mapovaní rizikových faktorov. Výpočty vychádzali z princípov MOE (margin of error), zvolených intervalov spoľahlivosti a veľkostí cieľových populácií: počet žiakov, počet pedagogických a odborných zamestnancov, počet rodičov, odvodený z počtu žiakov. Táto metodika zabezpečila robustnosť plánovaného zberu dát a porovnateľnosť medzi školami.
- Identifikácia škôl s potenciálom dobrej praxe- Na základe detailnej analýzy RIS dát boli vyhľadávané školy, ktoré dosahujú lepšie výsledky, než by bolo možné očakávať vzhľadom na podiel žiakov z MRK

a zo SZP. Pre posúdenie relatívne nadštandardných výsledkov boli sledované najmä: miera predčasného ukončenia školskej dochádzky (PUŠD), miera opakovania ročníka, dochádzka žiakov. Výstup predstavuje analytický podklad pre ďalšiu kvalitatívnu prácu v teréne a identifikáciu udržateľných prvkov dobrej praxe.

- Príprava analytických podkladov k akčným plánom pilotných škôl- Pre každú zapojenú školu boli pripravené súhrnné štatistické profily obsahujúce základné prevádzkové a demografické ukazovatele, dynamiku rizikových faktorov a porovnanie na regionálnej aj celoslovenskej úrovni. Tieto podklady budú využité v procese spoluprotvorby individuálnych akčných plánov.

- Príprava kohortových analýz a textových interpretácií - Pokračovalo systematické spracovanie kohort žiakov, zamerané na mapovanie vzorcov predčasného ukončenia školskej dochádzky naprieč ročníkmi, programami a typmi škôl. Na základe RIS dát boli vytvorené longitudinálne kohorty umožňujúce detailné sledovanie školskej dráhy každého žiaka a identifikáciu rizikových trajektórií, vrátane opakovania ročníka, absencií a prestupov. Analýza sa sústredila aj na porovnanie štrukturálnych rozdielov medzi vzdelávacími dráhami a na zisťovanie rozdielov v pravdepodobnosti PUŠD. Súčasťou práce bola aj identifikácia medzikohortných trendov, ktoré ukazujú, ako sa dynamika rizikovosti mení naprieč populačnými ročníkmi. Výstupy boli doplnené textovou interpretáciou zistení v širšom kontexte a ich implikáciami pre plánovanie intervencií. Tieto analýzy slúžia ako metodický základ pre ďalšie fázy projektu a pre komunikáciu s externými partnermi.

- Analýza vplyvu účasti na predprimárnom vzdelávaní na opakovanie prvého ročníka- Bola vypracovaná analýza vzťahu medzi dochádzkou do materskej školy a pravdepodobnosťou opakovania 1. ročníka. Cieľom bolo identifikovať možné preventívne účinky predprimárneho vzdelávania a jeho význam pre hladký prechod detí do základnej školy.

Výskum:

- Začalo sa pracovať na koncepte priebežnej výskumnej správy, ktorej finalizácia je naplánovaná na máj- jún 2026. Rovnako bol rozpracovaný koncept akčných plánov pre pilotné školy a bol ujasnený ich zámer. Pracovalo sa na tvorbe prvej verzie akčných plánov. V tomto procese zároveň prebiehala analýza dát z mapovania škôl a z RIS datasetu, ktoré slúžia ako podklad pre to, aby akčné plány vychádzali z reálnych potrieb jednotlivých škôl. Na základe týchto dát sa postupne formovala predstava o tom, aké oblasti majú akčné plány pokrývať a aké konkrétne opatrenia môžu byť pre pilotné školy najrelevantnejšie.

- Realizovali sa rozhovory s mladými ľuďmi, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku a ich rodinami. Celkovo sa uskutočnilo 33 rozhovorov s mladými ľuďmi a 30 rozhovorov s ich rodinnými príslušníkmi. Na spracovaní dát sa podieľali interné aj externé expertky, ktoré zabezpečovali celý technický aj analytický postup od evidencie rozhovorov až po ich vyhodnotenie. Ich práca zahŕňala kontrolu kvality prepisov, overovanie úplnosti a presnosti záznamov a následné kódovanie všetkých prepisov rozhovorov. Začalo sa i s kódovaním rozhovorov. Kódovanie predstavovalo systematický proces, v ktorom sa text rozhovorov rozdeľoval na jednotlivé tematické okruhy a analytické kategórie. Tento postup umožnil prehľadne identifikovať hlavné témy, opakujúce sa vzorce a kľúčové faktory spojené s predčasným ukončením školskej dochádzky. Výsledkom bol usporiadaný a prehľadný súbor dát, ktorý tvoril základ pre ďalšiu analýzu a interpretáciu.

- Iniciovali sa výskumné rozhovory s riaditeľkami/ riaditeľmi šiestich škôl, ktoré boli identifikované ako potenciálne školy s dobrou praxou (6 škôl). Rozhovorom predchádzalo adaptovanie existujúceho scenára na aktuálne potreby. Nasledujúcim krokom bolo vybrať tie školy, kde sa ukázalo vhodné mapovať školské procesy za účelom lepšieho poznania fungovania školy a identifikovania dobrej praxe, ktorá by mohla byť nápomocná aj pri tvorbe akčného plánu pre pilotné školy.

Mapovanie rizikových faktorov- tvorba podkladov

- Boli vytvorené podklady pre oblastných koordinátorov za účelom sprevádzania PZ/ OZ na pilotných školách v oblasti mapovania rizikových faktorov. Východiskovým dokumentom bol prehľad rizikových faktorov a ich operacionalizácie, vypracovaný z rešeršu dobrej praxe zo zahraničných výskumov. Na základe zadaných rizikových faktorov (na úrovni jednotlivca, rodiny, školy a systému) sa identifikovali procesy, ktoré je možno overiť priamo na škole (učitelia), prípadne v spolupráci so školou (rodiny, žiaci) a komunitou školy (komunitné centrá, terénni sociálni pracovníci, inštitúcie a neziskové organizácie pôsobiace v oblasti a pod.).

- Mapovanie prebiehalo prostredníctvom dotazníkov (v elektronickej aj v papierovej forme), ktoré boli anonymné, každá otázka bola dobrovoľná. Pre každú školu bol pripravený vlastný jedinečný link na dotazník, ktorý umožňoval analyzovať výsledky na úrovni školy, ale nie jednotlivca. V prípade papierových dotazníkov boli tieto interne prevedené do elektronickej podoby kvôli následnej analýze. Pri tvorbe dotazníkov boli použité domáce aj zahraničné zdroje (napr. Panorama survey, PISA, výskum To dá rozum, štátna školská inšpekcia), z ktorých sa urobil výber, spätný preklad a dotazníky boli doplnené o ďalšie potrebné položky. V prípade žiakov a rodičov prešli dotazníky ešte kontrolou pre ľahšie porozumenie obsahu a dotazník pre žiakov bol otestovaný na malej výskumnej vzorke. Okrem dotazníka bol tiež pre každé mapovanie pripravený aj sprievodný vysvetľujúci list pre riaditeľov škôl.

- Dotazník pre učiteľov: Dotazník pre učiteľov sa realizoval elektronicke na každej pilotnej škole, čo umožnilo získať systematický a jednotný súbor dát od všetkých zapojených škôl. Otázky v dotazníku sa zameriavali predovšetkým na hodnotenie celkovej atmosféry a kultúry školy, skúsenosti učiteľov so spoluprácou so žiakmi, prístup vedenia školy a podporu zo strany školy pri práci s rôznymi skupinami žiakov. Okrem toho sa dotazník sústredil aj na interakcie a komunikáciu medzi učiteľmi a rodinami žiakov, na identifikáciu existujúcich bariér a príležitostí na zlepšenie spolupráce. Získané údaje poskytujú dôležité poznatky o vnútornom fungovaní škôl a o prostredí, v ktorom sa rozhodnutia mladých ľudí o pokračovaní alebo ukončení školskej dochádzky formujú. Tieto informácie zároveň slúžia ako podklad pre návrh akčných plánov a pre identifikáciu oblastí, v ktorých je možné cielene podporiť školy a pedagógov.

- Dotazník pre študentov: Dotazník pre študentov sa pripravoval ešte pred samotným zberom dát, pričom v spolupráci s administratívnym oddelením a riaditeľmi škôl sa riešila najmä forma a spôsob, ako zabezpečiť možnosť informovaného nesúhlasu zo strany rodičov. Cieľom bolo jasne a zrozumiteľne komunikovať právo rodičov rozhodnúť, či sa ich dieťa zúčastní zberu dát, a zároveň zabezpečiť, aby účasť študentov bola dobrovoľná a eticky korektná. Dotazník bol určený pre žiakov a žiačky od 3. ročníka základnej školy až po koniec strednej školy, ktorí sa v deň zberu nachádzali v škole a ktorých rodičia nevyjadrili nesúhlas s účasťou. Otázky boli koncipované tak, aby zachytili názory a skúsenosti študentov týkajúce sa školského prostredia, vzťahov s učiteľmi, spolužiakmi a rodinou, ako aj ich osobných skúseností a pocitov súvisiacich so školou. Získané údaje poskytujú cenný pohľad na

perspektívu samotných žiakov a slúžia ako dôležitý podklad pre analýzu školského prostredia a pre tvorbu odporúčaní a intervencií v pilotných školách.

- Dotazník pre rodičov: Dotazník obsahoval približne 40 otázok rozdelených do 11 tematických oblastí a jeho hlavným cieľom bolo prostredníctvom odpovedí lepšie porozumieť životným situáciám, podmienkam a prostrediu, v ktorom deti žijú. Otázky sa zameriavali napríklad na rodinnú situáciu, sociálne a ekonomické podmienky, vzťahy v rodine, zapojenie rodičov do vzdelávacieho procesu, ako aj na skúsenosti a postoje rodičov k škole a vzdelávaniu. V prípade, že mali rodičia na škole viac detí, vyplňovali dotazník vždy za to najstaršie dieťa, čo umožnilo systematicky zaznamenať dáta pre každý školský ročník bez duplicity a zároveň zachytiť reprezentatívnu perspektívu rodiny.

- Počas celého procesu vyplňania dotazníkov na školách sa oblastným koordinátorom poskytovala metodická a technická podpora.

Podaktivita A1b- Adresná podpora žiakov v riziku PUŠD prostredníctvom sprevádzania PZ a OZ v systéme poradenstva a prevencie pri používaní nástrojov a postupov špecificky zameraných na predchádzanie PUŠD

Činnosť oblastných koordinátorov podaktivity A1b sa sústredila predovšetkým na mapovanie školských procesov a rizikových faktorov na pilotných školách a v prostredí komunity škôl.

Mapovanie školských procesov

- Oblastní koordinátori mapovali spolu s externými expertami školské procesy, ktoré sa týkali siedmych oblastí:

- Identifikácia študentov s problémami
- Komunikácia s rodinami
- Podporné opatrenia
- Pridelovanie študentov do tried
- Vytvorenie školského dňa
- Zaškolenie nových študentov a zabezpečenie adaptácie
- Zhromažďovanie údajov o študentoch
- Zisťovanie informácií o študentoch z ich predchádzajúcej školy alebo predškolskej zariadenia
- Spolupráca s aktérmi v komunite školy

- Koordinátori mali k dispozícii šablónu mapovania procesu a pozorovací hárok, prípadne iný nástroj mapovania. Procesy sa mapovali priamo na škole formou rozhovorov a vyplňania podkladov, ktoré sa následne previedli do elektronickej podoby pre účely analýzy. Mapovalo sa priebežne od októbra do novembra 2025.

Mapovanie rizikových faktorov na školách

- Oblastní koordinátori v spolupráci so školami a s komunitami v prostredí škôl zabezpečili zber dotazníkov vyplnených zo strany učiteľov, žiakov a rodičov. Spôsob zberu závisel od preferencií a možností každej školy.

- Dotazník pre učiteľov: zber prebiehal v mesiacoch október a november 2025 na všetkých školách elektronickej formou. Celkovo bolo vyzbieraných 866 odpovedí.

- Dotazník pre študentov: zber bol spustený dňa 12.11.2025 a prebiehal až do decembra 2025. Celkovo bolo vyzbieraných 6401 dotazníkov (5088 ZŠ a 1313 SŠ). Zber odpovedí prebiehal vo väčšine prípadov priamo na školách elektronicky (v počítačových učebniach), v jednej škole sa realizoval zber ručne na papier. Samotnému zberu predchádzalo zaslanie informovaného nesúhlasu rodičom prostredníctvom Edupage a tiež oboznámenie školského personálu a vedenia školy so samotným zberom. Oblastní koordinátori organizovali zber v spolupráci s externými expertami na danej škole.
- Dotazník pre rodičov: zber sa spustil dňa 1.12.2025 a bude prebiehať do konca januára 2026. Vo väčšine prípadov sa realizoval cez Edupage, avšak taktiež sa hľadali a realizovali ďalšie alternatívy a rôzne spôsoby zberu za účelom zaistiť čo najvyšší počet odpovedí od rodičov z rôzneho socioekonomického prostredia, aby výskumná vzorka bola čo najreprezentatívnejšia (komunitné centrá, materské kluby, mestské úrady, organizovanie rodičov zo strany školy...). Do konca roka bolo zozbieraných 1196 odpovedí.

Spolupráca v prostredí komunity škôl

- Oblastní koordinátori nadväzovali kontakty s aktérmi v komunite školy- terénni sociálni pracovníci, komunitné centrá, mestské úrady v obciach...
- Účelom spolupráce bolo získať pomoc pri zbere dotazníkov pre rodičov, mapovanie procesov a spolupráce so školami, a tiež sieťovanie.
- Rovnako sa nadväzovala spolupráca s vedeniami iných relevantných projektov- asistentmi podpory zdravia (zdravé regióny) a rozvojovými tímami USVRK).

Spolupráca s externými expertami

- Do konca októbra prebiehala posledná vlna zazmluvňovania externých expertov z pilotných škôl. Celkovo bolo zazmluvnených 120 externých expertov na 31 pilotných školách.
- Následne oblastní koordinátori nastavovali harmonogram aktivít a oboznamovali externých expertov s okruhmi spolupráce do konca roka 2025 a následne aj na prvý polrok 2026.
- Externí experti boli súčinní pri mapovaní školských procesov a rizikových faktorov, sprostredkúvali vyplňanie dotazníkov zo strany žiactva, personálu školy a rodičov.
- V závere roka prebehol proces opätovného zazmluvnenia externých expertov, prípadne zazmluvnenie nových expertov od roka 2026.
- V novembri sa oblastní koordinátori zúčastnili mentoringovej prípravy, ktorá slúži ako doplnenie vzdelania na plánované mentoringové stretnutia s externými expertami. Prvé mentoringové stretnutia s externými expertami prebehli v decembri 2025.

2. Aktivity/činnosti plánované v nasledujúcom polroku (január- jún 2026)

Podaktivita A1a- Vytvorenie a overenie systému včasného varovania pred PUŠD, príprava na jeho zavedenie na celoštátnej úrovni

- Analýza rozhovorov (bude prebiehať priebežne do marca 2026).
- Analýza výsledkov mapovania a tvorba akčných plánov pre pilotné školy.
- Analýza dát a tvorba pilotnej verzie systému včasného varovania (do januára 2026).
- Prieskum intervenčných politík a tvorba metodológií pre intervencie.
- Priebežná výskumná správa (máj- jún 2026).

Podaktivita A1b- Adresná podpora žiakov v riziku PUŠD prostredníctvom sprevádzania PZ a OZ v systéme poradenstva a prevencie pri používaní nástrojov a postupov špecificky zameraných na predchádzanie PUŠD

- Finalizácia mapovania rizikových faktorov- rodičia (január 2026).
- Spolupráca pri tvorbe akčných plánov.
- Implementácia akčných plánov (v spolupráci s EE) na pilotných školách, ktoré prejavia záujem (priebežne do júna 2026).
- Overovanie pilotnej verzie systému včasného varovania a intervencií pre žiakov v riziku na pilotných školách (priebežne do júna 2026).
- Mentoringové stretnutia pre personál pilotných škôl (priebežne do júna 2026).
- Sieťovanie v rámci komunity školy.

3. Stav plnenia merateľných ukazovateľov

Názov MU	Cieľová hodnota MU	Kumulatívna hodnota MU – jún 2025
PSKPO132 Podporené zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb	1020	0
PSKPO166 Počet ZŠ a SŠ, ktoré overili systém včasného varovania	20	31
PSKPO168 Počet vypracovaných materiálov (hodnotení, analýz, štúdií, a pod.)	3	0
PSKPR001 Počet ZŠ a SŠ, ktoré zaviedli nový systém včasného varovania	18	0
PSKPSRI02 Zamestnané osoby, ktoré úspešne ukončili intervenciu	918	0

